

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

28 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Vladimir Timofti,

Judecători – Victor Boico, Nadejda Toma,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Isac Igor, în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2018 și a sentinței Judecătorei Strășeni sediul Călărași din 16 februarie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Bulibaș Alexandru Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat s. Xxxxx r-nul Xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță:

de la 15.01.2018 – până la 16.02.2018

instanța de apel:

de la 08.06.2018 – până la 25.06.2018

instanța de recurs ordinar:

de la 11.09.2018 – până la 28.11.2018

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Strășeni sediul Călărași din 16 februarie 2018, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, a fost încetat procesul penal în privința lui Bulibaș Alexandru Xxxxx, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, în legătură cu amnistia persoanei în temeiul Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, Bulibaș Alexandru, la 01 ianuarie 2009, în jurul orei 19:00, împreună cu o altă persoană în privința căreia cauza penală a fost disjunsă, aflându-se pe una din străzile din s. Bravicea r-nul Călărași, din intenții huliganice, intenționat i-a aplicat lui Beiu Victor multiple lovituri cu picioarele peste diferite regiuni ale corpului, în rezultatul cărora ultimul și-a pierdut cunoștința, fiindu-i cauzate vătămări corporale sub formă de echimoză pe față cu trecere pe urechea dreaptă și pielea capului, hemoragii sub conjunctiva ochilor, plagă pe aripa dreaptă a nasului, comoție cerebrală, echimoză în regiunea supraclaviculară dreaptă, fractura închisă a ambelor oase gambei piciorului drept, care se califică ca vătămări

corporale medii cu dereglarea sănătății de lungă durată, adică pentru mai mult de 21 zile.

Pe baza stării de fapt expusă mai sus, confirmată de probele administrate, fapta inculpatului, Bulibaș A., a fost calificată *de drept* în baza art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal – vătămarea intenționată medie a integrității corporale, săvârșită de două persoane.

3. Sentința a fost atacată cu apel, la data de 30 mai 2018, de către avocatul Canțer Oleg, în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care față de Bulibaș Alexandru să fie aplicate prevederile art. 85 Cod penal, acesta să fie condamnat pentru cumul de sentințe și liberat de răspundere penală în baza legii cu privire la amnistie. Totodată, a solicitat de a fi repus în termenul de declarare a apelului.

În motivarea apelului a invocat că:

- partea apărării la etapa examinării cauzei penale în prima instanță a solicitat de a aplica față de inculpat, prevederile art. 85 Cod penal, însă din motive necunoscute instanța nu a admis solicitarea dată. În cazul dat sunt prezente un cumul de sentințe, respectiv instanța de judecată urma să aplice prevederile menționate mai sus;

- inculpatul, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (2) Cod penal, beneficiază de reducerea limitelor de pedeapsă stabilite, totodată urma a fi cumulat parțial termenul din sentința adoptată în 2010, în baza art. 287 alin. (2) Cod penal și în cele din urmă aplicată Legea cu privire la amnistie;

- nu este cunoscut motivul de ce avocatul care a participat la examinarea dosarului penal nu a contestat sentința în în ordine de apel, pe când era obligat să o folosească.

3.1 La data de 23.06.2018, avocatul Isac Igor, în numele inculpatului a declarat apel suplimentar, care a solicitat repunerea în termenul de aple, casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Bulibaș A., să fie recunoscut vinovat în baza art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală stabilindu-i pedeapsă cu închisoare de la 2 ani 8 luni până la 4 ani 4 luni. În baza art. 85 alin. (1) Cod penal, pentru cumul de sentințe, la pedeapsa aplicată lui Bulibaș A., a-i adăuga parțial sau integral pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Călărași din 03 martie 2010 și a-l libera pe ultimul de la executarea pedepsei stabilite în temeiul Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În motivarea apelului a invocat:

- la etapa dezbaterilor judiciare, inculpatul și-a dat acordul personal, prin înscris autentic, la încetarea procesului penal în temeiul Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova;

- apărătorul inculpatului, a solicitat instanței ca la pedeapsa care va fi aplicată prin sentință, în baza art. 85 alin. (1) Cod penal, să fie adăugată parțial partea neexecutată a pedepsei stabilite de sentința Judecătoriei Călărași din 03 martie 2010.

Adică, la pedeapsa care urma să fie aplicată pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, cu aplicare art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, în limitele de la 2 ani și 8 luni până la 4 ani și 4 luni să fie adăugată partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătorei Călărași din 03 martie 2010, care la moment este exact de 2 ani și 6 luni (ultimul executând pedeapsa din data de 21.12.2017);

- dat fiind faptul că, pentru comiterea infracțiunilor imputate în privința lui Bulibaș A., este posibil aplicarea prevederilor art. 1, 2 și 6 Legii nr. 210 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, urma ca acesta să fie eliberat (absolvit) de executarea pedepsei;

- instanța de fond urma să-i stabilească lui Bulibaș A., pedeapsă pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, ulterior la această pedeapsă să-i adauge partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătorei Călărași din 03 martie 2010 pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, abia apoi să examineze faptul dacă urmează ca să-l elibereze (absolve) pe acesta de executarea pedepsei în temeiul Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova;

- prima instanță în sentință a explicit că, în ceea ce privește aplicarea amnistiei în privința lui Bulibaș A., pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 287 alin. (2) lit. b) din Codul penal, pentru care a fost condamnat în temeiul sentinței Judecătorei Călărași din 03 martie 2010, persoana este în drept să-și exercite dreptul de a depune cerere către judecătorul de instrucție din cadrul instanței din raza de activitate a organului sau a instituției care execută pedeapsa. Astfel, avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav care a participat la examinarea cauzei penale, executând dispozițiile instanței de fond nu a contestat cu apel sentința din 16.02.2018, dar la data de 19.02.2018 a depus cerere la Penitenciarul Nr. 13 Chișinău, prin care a solicitat înaintarea unui demers față de instanța de judecată, în privința lui Bulibaș A., privind aplicarea față de acesta a Legii nr. 210 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova;

- astfel, se constată că din motive întemeiate (executarea dispozițiilor instanței de fond) avocatul a întârziat să depună apel, dar totodată în termen a depus cerere la Penitenciarul Nr. 13 Chișinău, prin care a solicitat înaintarea unui demers față de instanța de judecată, în privința lui Bulibaș A., privind aplicarea față de acesta a Legii nr. 210 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova;

- de fapt, cererea adresată de avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav la Penitenciarul Nr. 13 este același apel, deoarece conține aceleași cerințe;

- astfel, instanța de fond la examinarea cauzei a comis erori de drept, pronunțând soluția fără respectarea prevederilor legale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2018, au fost respinse ca fiind depuse peste termen apelurile declarate, cu menținerea sentinței.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că, la data de 16

februarie 2018 a fost pronunțată sentința prin care s-a încetat procesul penal în privința lui Bulibaș A., pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 152 alin. (2) lit. e) din Codul penal, în temeiul Legii nr. 210 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Prin urmare, instanța de apel a menționat că, la data de 31.05.2018 împotriva sentinței din 16.02.2018, avocatul a declarat în numele inculpatului apel, iar la data de 23.06.2018, avocatul Isac Ion a declarat apel suplimentar în numele inculpatului, deși termenul de declarare a apelului împotriva sentinței expira la 05.03.2018.

În acest context, instanța de apel a reținut că, potrivit procesului verbal al ședinței de judecată a instanței de fond din 16.02.2018, sentința a fost pronunțată în prezența inculpatului, avocatului acestuia, care au primit în aceeași zi, o copie a sentinței motivate, fapt confirmat prin semnătura aplicată de inculpat și avocatul său (f.d. 149), iar apelul a fost depus peste termenul prevăzut de lege de atac, adică peste aproximativ 3 luni, ceea ce exclude repunerea apelului în termen, deoarece nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 403 Cod de procedură penală.

Instanța de apel a respins ca neîntemeiat argumentul avocatului Isac Ion, precum că instanța de fond a dus în eroare avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav, deoarece ultimul având cunoștințe superioare în domeniul jurisprudenței, cunoștea din start ce acțiuni urma să întreprindă în vederea acordării asistenței juridice calificate inculpatului.

Termenul legal de declarare a apelului este prevăzut prin normă imperativă prevăzut la art. 402 Cod de procedură penală, astfel, titularul poate să promoveze această cale ordinară de atac numai în interiorul intervalului de timp stabilit de lege.

Totodată, instanța de apel a constatat că întârzierea declarării în termen a apelurilor depuse de către apărătorii inculpatului nu a fost determinată de motive întemeiate, fiind înaintate după expirarea termenului de 15 zile, după punerea în executare a sentinței și în atare situație, nu există temei pentru repunerea în termen a cererilor de apel pentru a fi judecate în fond, situație juridică ce determină respingerea acestora ca fiind depuse peste termen.

6. Hotărârile judecătorești adoptate la caz, sunt atacate la data de 21 august 2018 cu recurs ordinar de către avocatul Isac Igor, în numele inculpatului, care solicită casarea acestora, repunerea în termenul de declarare a recursului cu pronunțarea unei noi hotărâri.

În motivarea recursului ordinar apărătorul invocă argumente similare cu cele din apel, subsidiar indicând că, a făcut cunoștință cu decizia motivată a instanței de apel din 25.06.2018, prin intermediul serviciilor poștale la data de 24.07.2018.

În drept, recursul este întemeiat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de către apărător, solicitând de a decide inadmisibilitatea acestuia, deoarece este de competența instanțelor judiciare de a se pronunța privitor la admiterea sau respingerea cerinței privind aplicarea actului de amnistie față de inculpat.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 421 Cod de procedură penală, coraportat la art. 401, persoanele menționate în dispoziția acestei norme procesuale sânt în drept să declare recurs ordinar. Astfel, inculpatul și apărătorul său fiind în drept să declare recurs ordinar, atât în latura penală, cât și în cea civilă.

Opozant, mențiunii indicate de către autorul recursului, precum că acesta în calitate de apărător al inculpatului a recepționat decizia instanței de apel la data de 24.07.2018, dată de la care curge termenul pentru recurs în opinia sa, Colegiul penal menționează că, potrivit art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului ordinar este de 30 zile de la data pronunțării deciziei. Prin urmare, termenul de atac se calculează de la data când a fost pronunțată decizia motivată și nu de la data când a fost recepționată de către participanții la proces. Cât privește, expedierea copiilor hotărârilor judecătorești adoptate, are ca scop doar informarea părților și nu au efect juridic la calcularea termenelor pentru atac a acestora, așa precum interpretează recurentul, în speța dată.

Din actele dosarului, rezultă că dispozitivul deciziei adoptate de către instanța de apel a fost pronunțat la data 25 iunie 2018, în prezența procurorului și avocatului Isac Igor, ce reprezenta interesele inculpatului, care a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel și dispozitivul deciziei adoptate (f.d. 171, 173), din care rezultă că aceștia au fost înștiințați despre ziua și ora pronunțării deciziei integrale și anume pentru data de 16 iulie 2018 ora 14.00.

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel (f.d. 172) rezultă că, la data de 16 iulie 2018, inculpatul și apărătorul său, nu s-au prezentat. Tot din materialele cauzei se constată că, inculpatului și avocatului acestuia, Isac Igor, precum și celorlalți participanți la proces le-a fost expediată copia deciziei motivate a instanței de apel (f.d. 182).

Prin urmare, Colegiul atestă că, avocatul Isac Igor, în numele inculpatului a declarat recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel, la data de 21 august 2018, fapt confirmat prin mențiunea despre dată de pe amprenta ștampilei de intrare a Secției grefă Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție (f.d. 188).

În prezenta speță, Colegiul penal relevă, că termenul de 30 de zile se calculează începând cu data de 17 iulie 2018, adică a doua zi după pronunțarea deciziei, ținând cont de dispozițiile legale prevăzute în art. 422, raportate la cele stipulate la art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală și se epuizează la sfârșitul zilei de 15 august 2018. Însă, recurentul a depus recurs ordinar, abia la data de 21 august 2018, adică după expirarea termenului de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar.

Instanța de recurs menționează, că apărătorul inculpatului, care este și recurent în prezenta speță a fost înștiințat despre data pronunțării deciziei integrale a instanței de apel, însă acesta nu s-au prezentat, astfel asumându-și responsabilitatea pentru realizarea dreptului de atac asupra deciziei nominalizate. Chiar și în cazul

neprezentării la pronunțarea deciziei integrale, apărătorul inculpatului urma să dea dovadă de diligență la realizarea dreptului părții apărării de a ataca hotărârea instanței de judecată, cu care nu a fost de acord.

Prevederile alin. (2) art. 230 Cod de procedură penală stipulează că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Totodată, Colegiul remarcă acel fapt, că legea procesual-penală nu stabilește alte condiții de calculare a termenului pentru recurs, decât cel prevăzut la art. 422 Cod de procedură penală, și anume de la data pronunțării deciziei.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

Având ca reper cele menționate, Colegiul penal, conchide că termenul de 30 zile pentru declararea recursului ordinar, de către avocatul Isac Igor, în numele inculpatului a fost depășit, impunându-se în consecință inadmisibilitatea recursului, ca fiind declarat peste termen.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Isac Igor în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2018, în cauza penală privind-l pe **Bulibaș Alexandru Xxxxx**, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 20 decembrie 2018.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Victor Boico

Nadejda Toma